

Uživatelská příručka
pro studenta
teoriegrafu.cz

1	Úvod	3
1.1	Sekce aplikace.....	3
1.2	Přihlášení.....	Chyba! Záložka není definována.
2	Algoritmy.....	3
2.1	Přehled algoritmů	3
2.2	Editace algoritmu	Chyba! Záložka není definována.
3	Grafy	Chyba! Záložka není definována.
3.1	Přehled grafů.....	Chyba! Záložka není definována.
3.2	Editace grafu	Chyba! Záložka není definována.
3.3	Možnosti úprav grafu.....	11
3.4	Základní úpravy	11
3.5	Manipulace s elementy grafu	11
3.6	Úprava názvu grafu a jeho přiřazení do ukázek a cvičení.....	Chyba! Záložka není definována.
4	Ukázky	14
4.1	Přehled ukázek.....	Chyba! Záložka není definována.
4.2	Editace ukázky.....	Chyba! Záložka není definována.
4.3	Vypisované seznamy.....	Chyba! Záložka není definována.
5	Cvičení	Chyba! Záložka není definována.
5.1	Přehled cvičení	Chyba! Záložka není definována.
5.2	Editace cvičení.....	Chyba! Záložka není definována.
6	Testové otázky	Chyba! Záložka není definována.
6.1	Přehled testových otázek	Chyba! Záložka není definována.
6.2	Editace testové otázky.....	Chyba! Záložka není definována.
6.3	Vkládání variant odpovědí.....	Chyba! Záložka není definována.
6.4	Editace odpovědi v testu	Chyba! Záložka není definována.
7	Otevřené testové otázky.....	Chyba! Záložka není definována.
7.1	Přehled otevřených testových otázek....	Chyba! Záložka není definována.
7.2	Editace otevřených testových otázek....	Chyba! Záložka není definována.
8	Slovník.....	Chyba! Záložka není definována.

8.1	Přehled pojmů	Chyba! Záložka není definována.
8.2	Editace pojmu	Chyba! Záložka není definována.
9	Barvy	Chyba! Záložka není definována.
9.1	Přehled barev	Chyba! Záložka není definována.
9.2	Editace barvy	Chyba! Záložka není definována.
10	Uživatelé.....	Chyba! Záložka není definována.
10.1	Přehled uživatelů	Chyba! Záložka není definována.
10.2	Editace uživatele	Chyba! Záložka není definována.

1 Úvod

Aplikace teoriegrafu.cz je výuková aplikace, primárně určená pro studenty Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové. Tato uživatelská příručka obsahuje popis ovládání pro studenty.

1.1 Jednotlivé sekce aplikace

Aplikace teoriegrafu.cz obsahuje následující tematicky oddělené sekce, jejichž ovládání bude nadále popsáno.

- Algoritmy
- Slovník
- Test
- Graf

Jednotlivé sekce jsou také v menu v horní liště.

Obrázek 1 horní lišta s menu

1.2 Úvodní stránka

Na titulní stránce je přehled algoritmů z oblasti teorie grafů, jejichž přiblížení aplikace nabízí. U každého je stručný popis. Jde také o odkaz, pomocí něž se lze na stránku algoritmu dostat. Jde zároveň o úvodní stránku sekce *Algoritmy*.

Přehled algoritmů

1. Artikulace Najde artikulace v grafu.	2. BFS Algoritmus prohledávání grafu do šířky.	3. Bipartita Zjištění, jestli je graf bipartitní (neobsahuje kružnici liché délky).	4. Borůvkův algoritmus Nalezení minimální kostry grafu.
5. Délka nejkratší cesty Nalezení nejkratší cesty mezi dvěma vrcholy grafu.	6. DFS Algoritmus prohledávání grafu do hloubky.	7. Dijkstrův algoritmus Určení minimální cesty z vrcholu a do všech ostatních vrcholů grafu.	8. Edmonds-Johnsonův Procházení každé hrany grafu tam a zpátky právě jednou.

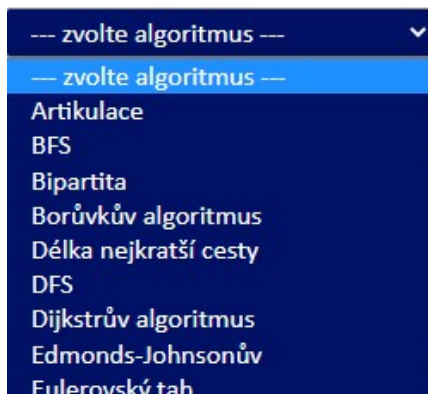
Obrázek 2 titulní stránka aplikace

Obrázek 3 – rozcestník administrace

2 Algoritmy

2.1 Přehled algoritmů

Jak již bylo uvedeno, je titulní stránka aplikace i úvodní stránkou sekce *Algoritmy*. Na ní je ale ještě rozbalovací menu pro rychlé přepínání mezi jednotlivými algoritmy bez nutnosti návratu na úvodní stránku. Toto rozbalovací menu zůstává viditelné na všech stránkách sekce.

2.2 Menu algoritmu

Pro každý algoritmus je v aplikaci nabídka nástrojů, která umožňuje se s ním podrobně seznámit. V této nabídce je:

- obecné,
- ukázka,
- video,
- cvičení,
- vyřešit,
- test

Obrázek 4 menu pro algoritmus

Následně budou jednotlivé položky z nabídky probrány.

2.3 Obecné

V části *Obecné* jsou textové informace o algoritmu a stručné vysvětlení jeho principů. Také jsou tu odkazy na další zdroje.

BFS – popis algoritmu**Anglický název**

Breadth-first Search

K čemu algoritmus slouží?

Prohledání vrcholů grafu, popř. nalezení konkrétní hodnoty vrcholu.

Časová složitost» $O(|V| + |E|)$ – každá hrana i vrchol jsou procházeny pouze jednou**Vstup**» souvislý graf $G(V,E)$ **Iniciaizace**

» libovolný vrchol vložený do fronty FIFO

Obrázek 5 textový popis algoritmu

2.4 Ukázka

Pro algoritmy byly vytvořeny *Ukázky* jejich činnosti. Ty jsou v nabídce vpravo nahoře na úrovni názvu algoritmu a jejich počet se může pro každý algoritmus lišit.

BFS – ukázka

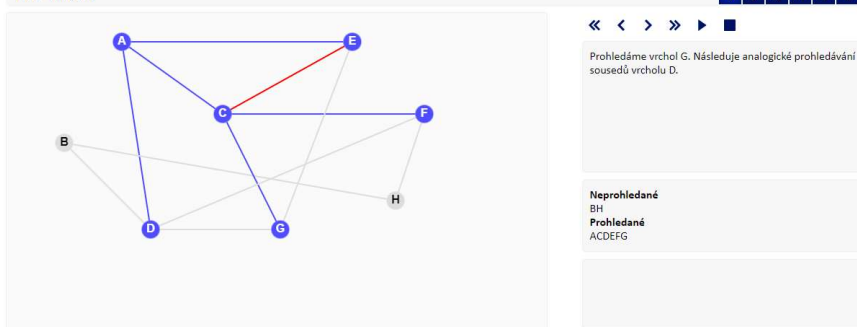
1 2 3 4 5 6

Obrázek 6 lišta s nabídkou ukázek vpravo

Po volbě ukázky se v levé části stránky vykreslí graf a v pravé části ovládací prvky a informační sektory.

BFS – ukázka

1 2 3 4 5 6

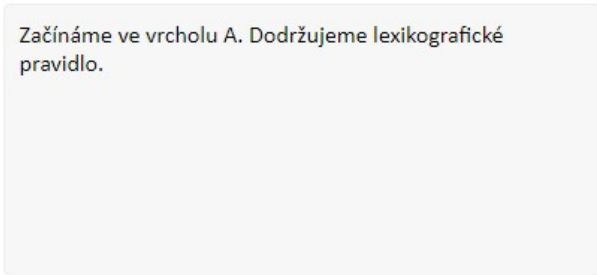
Obrázek 7 ukázka průchodu algoritmu

Ovládací prvky ukázky algoritmu

- ◀◀ skok na začátek algoritmu
- ◀ posun o jeden krok zpět (lze udělat klávesou šipky vlevo)
- ▶ posun o jeden krok vpřed (lze udělat klávesou šipky vpravo)
- ▶▶ Skok na konec algoritmu

- ▶ spuštění běhu algoritmu
- || pauza běhu algoritmu
- ukončení běhu algoritmu

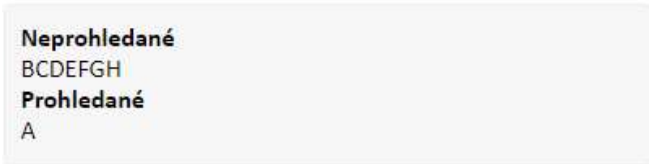
Pomocí ovládacích prvků lze manipulovat s během algoritmu, opakovaně ho spouštět, zastavovat, krokovat a podobně. Ke každému kroku je uveden relevantní komentář v horním informačním sektoru.

Začínáme ve vrcholu A. Dodržujeme lexikografické pravidlo.

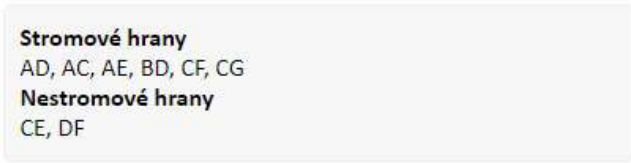
Obrázek 8 informačním sektor s komentářem

Další dva informační sektory jsou určeny k výpisu relevantních vrcholů a hran. Je tak možné sledovat změny, které nastanou v průběhu chodu algoritmu.

Neprohledané
BCDEFGH
Prohledané
A

Obrázek 9 informační sektor s přehledem vrcholů

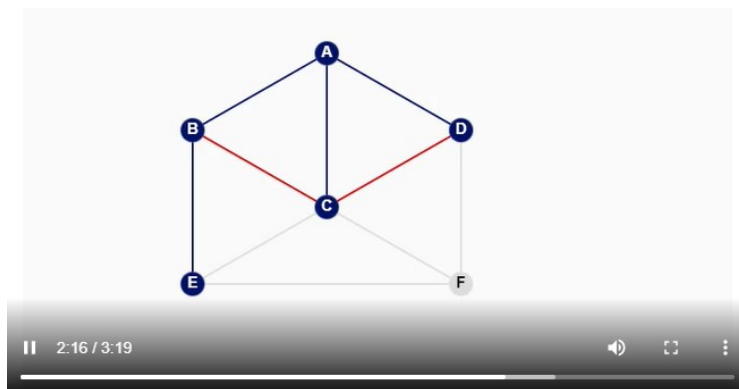
Stromové hrany
AD, AC, AE, BD, CF, CG
Nestromové hrany
CE, DF

Obrázek 10 informační sektor s přehledem hran

Díky ukázkám lze podrobně a opakovaně sledovat průběh nabízených algoritmů.

2.5 Video

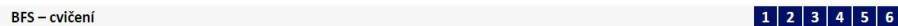
Video je další formou, jak pochopit princip algoritmu. Na nabízených videoukázkách je kromě samotného průběhu algoritmu i podrobný komentář, který vše vysvětluje. Video je možné ovládat běžně známými ovládacími prvky.

Obrázek 11 videoukázka algoritmu

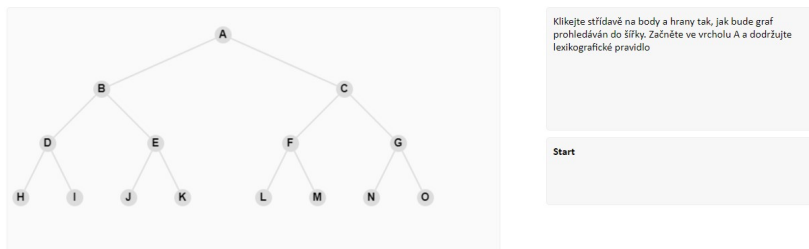
2.6 Cvičení

Svoje znalosti je možné si interaktivní formou vyzkoušet v sekci *Cvičení*. Podobně jako v ukázkách je jejich nabídka na úrovni názvu algoritmu napravo.

Obrázek 12 lišta s nabídkou cvičení vpravo

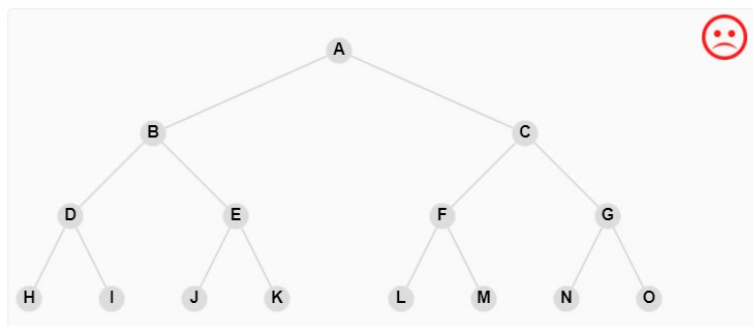
Po výběru konkrétního cvičení je v levé části vykreslen graf a v pravé části jsou uvedeny instrukce.

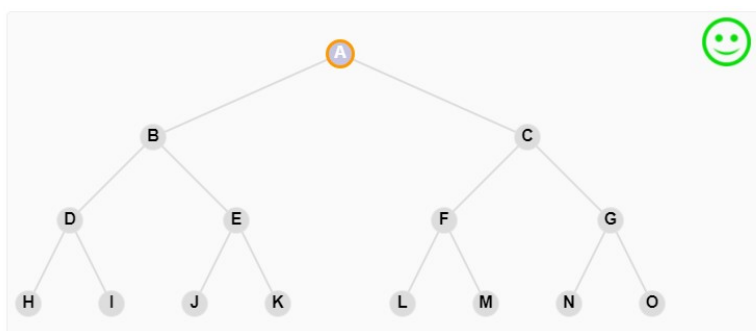
Obrázek 13 cvičení algoritmu

Úkolem je klikat podle instrukcí na elementy grafu v duchu průběhu algoritmu. Aplikace adekvátně reaguje buď zeleným smilečkem nebo červeným šklebíkem podle toho, jestli byla ace správná nebo došlo k chybě. To je doprovázeno akustickým signálem.

Obrázek 14 reakce na chybnou akci

Obrázek 15 reakce na správnou akci

Při správné akci (a tedy postupu v algoritmu) je navíc v informačním sektoru zobrazeno, k jaké akci došlo.

1. krok
Přidán vrchol A

Obrázek 16 popis správné akce při cvičení

Při správném průběhu celým algoritmem je úspěšné vyřešení cvičení oznámeno akustickým signálem a také výpisem slova „Hotovo“.

29. krok
Přidán vrchol O
Hotovo

Obrázek 17 úspěšné zakončení cvičení

2.7 Vyřešit

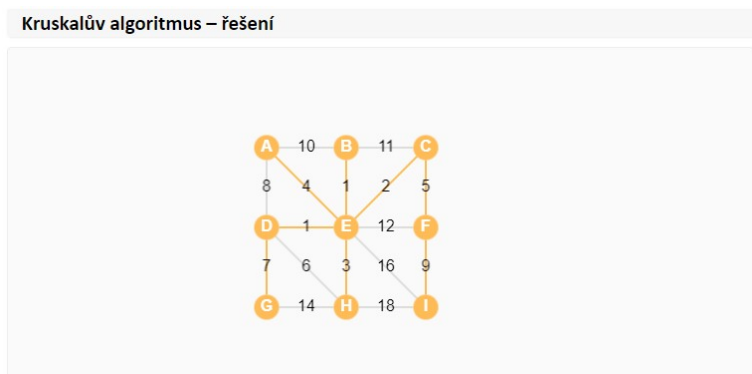
V sekci nazvané *Vyřešit* je možné spustit algoritmus grafu, který zadá uživatel. To je možné udělat v sekci *Graf*, viz dále. Pokud graf nebyl zadán, je zobrazen odkaz na sekci *Graf*, kde je to možné udělat.

BFS – řešení

Graf pro vyřešení můžete [zadat zde](#) nebo ho načíst ze souboru.

Obrázek 18 odkaz na stránku se zadáním grafu

Pokud je graf zadán, je možná si na něm příslušný algoritmus vyzkoušet. Algoritmus je možná spouštět, zastavovat i krokovat.

Obrázek 19 Kruskalův algoritmus na vlastním grafu

V pravém informačním sektoru se postupně vypisují informace tak, jak algoritmus probíhá.

1. Přidaná hrana DE (váha: 1)
2. Přidaná hrana BE (váha: 1)
3. Přidaná hrana CE (váha: 2)
4. Přidaná hrana HE (váha: 3)
5. Přidaná hrana AE (váha: 4)
6. Přidaná hrana CF (váha: 5)
7. Přidaná hrana DG (váha: 7)
8. Přidaná hrana FI (váha: 9)

Obrázek 20 vypsané údaje v informačním sektoru

2.8 Test

Pokud existují testové otázky vztahující se k příslušnému algoritmu, lze je spustit jako test. Každé otázka má různý počet možných odpovědí, ale vždy jen jedna je správná. Úspěšnost odpovědí je v průběhu testu názorně vykreslována a vyjádřena v procentech.

4. Výsledkem prohledávání grafu do šířky je...

- a) Kostra grafu
- b) Fronta FIFO
- c) Fronta LIFO
- d) Nic z uvedeného

» Vyhodnocení »

75 %

Obrázek 21 testová otázka vztahující se ke konkrétnímu algoritmu

3 Slovník

V sekci *Slovník* jsou uvedeny termíny z teorie grafů a grafových algoritmů. Má hlavně informační charakter.

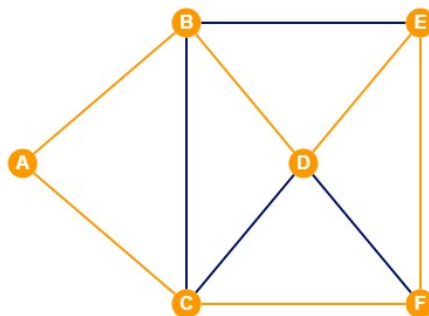
» artikulace	» komponenta souvislosti
» barevnost grafu	» koncový vrchol
» bipartitní graf	» kořenový strom
» cesta	» kostra grafu
» doplňěk (komplement) grafu	» kružnice
» eulerovský graf	» les

Obrázek 22 přehled pojmů ve slovníku

Každý pojem je stručně vysvětlen, a umožňuje-li to charakter pojmu, vyobrazen na obrázku.

kružnice

Kružnice je uzavřená cesta (tj. cesta, která začíná a končí ve stejném vrcholu).

Kružnice ABDEFCA

Obrázek 23 vysvětlení pojmu "kružnice"

Pokud jsou k pojmu přiřazeny otázky, lze pomocí testu znalost pojmu ověřit. Odkaz na test je vpravo, na úrovni nadpisu.

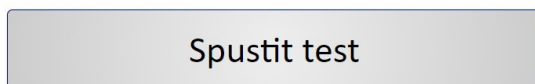
[kružnice](#)

TEST DEFINICE

Obrázek 24 odkaz na test

4 Test

Sekce *Test* je určena pro ověřování znalostí grafových algoritmů i pojmů. Princip jejího fungování je stejný jako u otázek k algoritmu nebo pojmu, viz kapitola 2.8. K zodpovězení jsou ale připraveny všechny otázky napříč celým tématem.

Obrázek 25 spuštění testu

Otázky mají různý počet možností, správná je ale jen jedna. Pořadí otázek je náhodné a uživatel je průběžně informován o své úspěšnosti.

7. Stupeň vrcholu, který je artikulací je...

- a) maximálně 1
- b) minimálně 1
- c) maximálně 2
- d) minimálně 2

» Další »

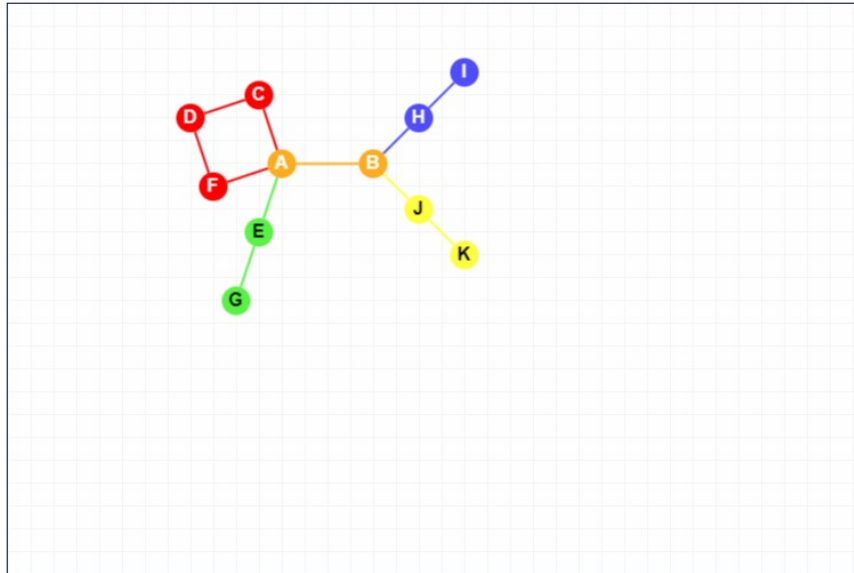
Obrázek 26 průběh testu

Po skončení testu je vypsáno vyhodnocení – počet i procento správných odpovědí.

5 Graf

V sekci *Graf* je možné vložit a upravovat vlastní graf, hlavně za účelem zkoušení algoritmů. Je možná graf také ukládat do souboru a zpětně ho ze souboru načíst.

Stránka sekce *Graf* je rozdělena na dvě části. V levé je vizualizace, vpravo ovládací prvky. Pro lepší umístění jednotlivých vrcholů je graf podložen mřížkou.

Obrázek 27 – vizualizace grafu při editaci

V pravé části jsou ovládací prvky grafu.

Nastavení grafu

🌐
📱
🖨
⬆

Žádná akce
Přidat vrcholy
Odebrat vrcholy
Přidat hrany
Odebrat hrany

0123456789

🗑
💾
⬇

Vlastnosti grafu

- » orientovaný
- » ohodnocený
- » popis vrcholů

Ohodnocení hran

AB DE BE AD CF EF
 CB

Popis vrcholů

Vlastnosti

- » Vrcholů: 6
- » Hran: 7
- » Souvislost: ano
- » Komponent: 1

Obrázek 28 ovládací prvky grafu

5.1 Možnosti úprav grafu

Úpravy a manipulace s grafe jsou možné v několika oblastech, které charakterizují následující ovládací prvky.

- základní úpravy – vkládání, mazání a přesuny vrcholů a hran, nastavení barev, editace označení
- matice sousednosti
- přímé odkazy na jednotlivé algoritmy
- načtení grafu ze souboru

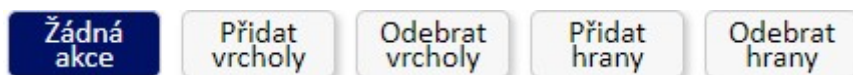
5.2 Základní úpravy

V této části lze editovat základní vlastnosti grafu.

- Přidávat vrcholy,
- odebírat vrcholy,
- přidávat hrany
- odebírat hrany,
- přemísťovat vrcholy,
- přepínat orientaci grafu,
- přepínat ohodnocení hran a popis vrcholů,
- měnit ohodnocení hran a vrcholů popis vrcholů.

5.3 Manipulace s elementy grafu

Veškerou manipulaci s grafem lze provádět přepnutím do příslušného módu:

Obrázek 29 – nastavení manipulace s vrcholy a hranami

5.3.1 Přidávání vrcholů

Vrchol lze přidat kliknutím na libovolné místo v grafu. Při tvorbě grafu je vhodné nejdříve přidat všechny vrcholy a následně k nim doplnit hrany.

5.3.2 Odebrání vrcholů

Vrchol je možné smazat kliknutím na něj. Kromě vrcholu jsou odebrány i všechny jeho incidenční hrany.

5.3.3 Přidání hrany

Hranu lze přidat postupným kliknutím na její počáteční a koncový vrchol. I pokud graf není orientovaný, je každá hrana uložena jako orientovaná (jen není orientace zobrazena).

5.3.4 Odebrání hrany

Kliknutím na příslušnou hranu ji lze odebrat.

5.3.5 Přemístění vrcholů

Vrcholy lze kdykoliv libovolně po grafu přemístit pomocí myši při nastavení módu „Žádná akce“. Spolu s vrcholem jsou přesunuty i incidenční hrany. Dalším následným kliknutím na vrchol je tento zarovnán do mřížky.

5.3.6 Přepínání orientace grafu

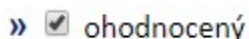
Vzhledem k tomu, že jsou hrany ukládány jako orientované, je možné snadným přepnutím checkboxu změnit orientaci grafu.

Obrázek 30 – nastavení orientace grafu

5.3.7 Přepínání hodnocení grafu

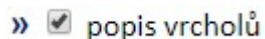
Graf je vždy ukládán jako ohodnocený, hodnocení hran ale mohou být skryta. Zda je graf ohodnocený lze snadno přepnout pomocí checkboxu:

Obrázek 31 – nastavení ohodnocení grafu

5.3.8 Přepínání popisu vrcholů

Pomocí checkboxu lze také snadno přepínat, zda je viditelný popis vrcholů.

Obrázek 32 – nastavení popisu vrcholů

5.3.9 Změna ohodnocení hran

Pokud je nastaveno, že je graf ohodnocený, je možné jednotlivým hranám přiřadit celočíselné ohodnocení.

Ohodnocení hran

AB	1	BC	5	CD	13	EF	15
FG	7	GH	10	IJ	6	JK	12
KL	3	AE	2	EI	8	BF	20
FJ	16	CG	14	GK	11	DH	9
HL	4						

Obrázek 33 – vložení hodnocení hran

5.3.10 Změna popisu vrcholů

Pokud je nastaveno, že je jsou viditelné popisy vrcholů, je možné tyto popisy měnit jednoduchým přepsáním na textovou nebo číselnou hodnotu.

Obrázek 34 změna popisu vrcholů grafu

5.3.11 Informace o vlastnostech grafu

Kromě toho jsou zde zobrazeny informace o grafu, konkrétně počet vrcholů, počet hran, souvislost grafu a počet komponent.

Vlastnosti

- » Vrcholů: 12
- » Hran: 17
- » Souvislost: ano
- » Komponent: 1

Obrázek 35 – vlastnosti grafu

Všechny nastavené vlastnosti je nutné uložit kliknutím na ikonu diskety v pravé horní části okna.

V této části jsou také ovládací prvky pro manipulaci s grafem:

- smazání grafu
- uložení grafu
- stažení grafu do souboru (musí být uložen)

5.4 Matice sousednosti

Ve druhé části je viditelná matice sousednosti grafu, která je generovaná z aktuálně uložené podoby grafu.

	A	B	C	D	E
A	0	5	0	3	8
B	0	0	1	2	0
C	0	0	0	7	0
D	0	0	0	0	0
E	0	4	0	5	0

Obrázek 36 – matice sousednosti

5.5 Odkazy

V třetí části je přehled odkazů na příslušné sekce algoritmů, kde lze na graf aplikovat některý z algoritmů.

Algoritmy

[Artikulace](#)
[BFS](#)
[Bipartita](#)
[Borůvkův algoritmus](#)
[Délka nejkratší cesty](#)
[DFS](#)
[Dijkstrův algoritmus](#)
[Edmonds-Johnsonův](#)
[Eulerovský tah](#)
[Jarníkův algoritmus](#)
[Kruskalův algoritmus](#)
[Most](#)
[Počet komponent](#)
[Souvislost grafu](#)
[Tarryho algoritmus](#)
[Trémauxův algoritmus](#)
[Vrchol na kružnici](#)
[Vrcholy v komponentě](#)

Obrázek 37 odkazy na algoritmy

5.6 Načtení grafu ze souboru

Čtvrtá část umožňuje načíst graf ze souboru, kam byl předtím uložen.

Graf:

Soubor nevybrán

Obrázek 38 načtení grafu ze souboru